

Äänekosken kaupunki

Suolahden Tallilan asemakaavan muutos (992 32/2)

Luontoselvitys

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Selvitysalue	1
2.1	Selvitysalueen sijainti ja kuvaus	1
3	Menetelmät ja aineisto.....	2
3.1	Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys	3
3.2	Viitasammakko- ja liito-oravakartoitus.....	4
3.3	Sudenkorentoselvitys	4
3.4	Arvokkaiden luontokohteiden arvottaminen.....	4
3.5	Lajien ja luontotyyppinen uhanalaisuusluokitus	6
3.6	Epävarmuudet.....	6
4	Tulokset	6
4.1	Kasvillisuus ja luontotyypit	6
4.2	Vieraslajit.....	8
4.3	Viitasammakko	9
4.4	Liito-orava.....	9
4.5	Sudenkorennot.....	9
4.6	Arvokkaat luontokohteet.....	11
5	Lähteet	14

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.**

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

Suolahden Tallilan asemakaavan muutos (992/32/2)

1 Johdanto

Luontoselvitys liittyy Tallilan asemakaavan muutoksen valmisteluun. Kaavasuunnittelun tavoitteena on saattaa Tallilan asemakaava numeeriseen muotoon ja tarkistaa samalla kaavamerkinnot ja -määräykset nykyisten ohjeiden mukaisiksi sekä tarkistaa aluevarausten tarkoituksenmukaisuusvoimassa olevan osayleiskaavan mukaiseksi.

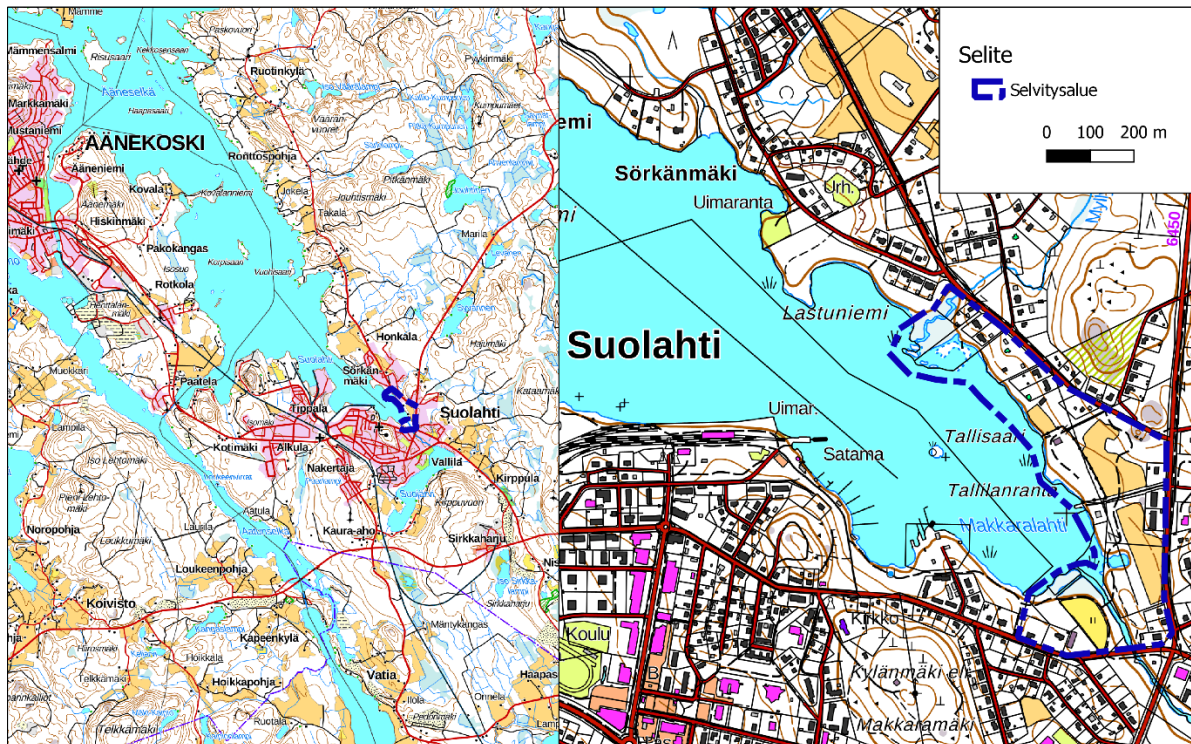
Selvitys perustuu liito-orava-, viitasammakko-, sudenkorento- ja luontotyyppikartoituksiin.

Luontoselvityksen on koonnut FM biologi Jari Kärkkäinen FCG Finnish Consulting Group Oy:n Kuopion aluetoimistosta. Sudenkorentokartoituksesta on vastannut metsäteknikko Ari Parviainen ja muiden kartoitusten maastotöistä on vastannut Jari Kärkkäinen.

2 Selvitysalue

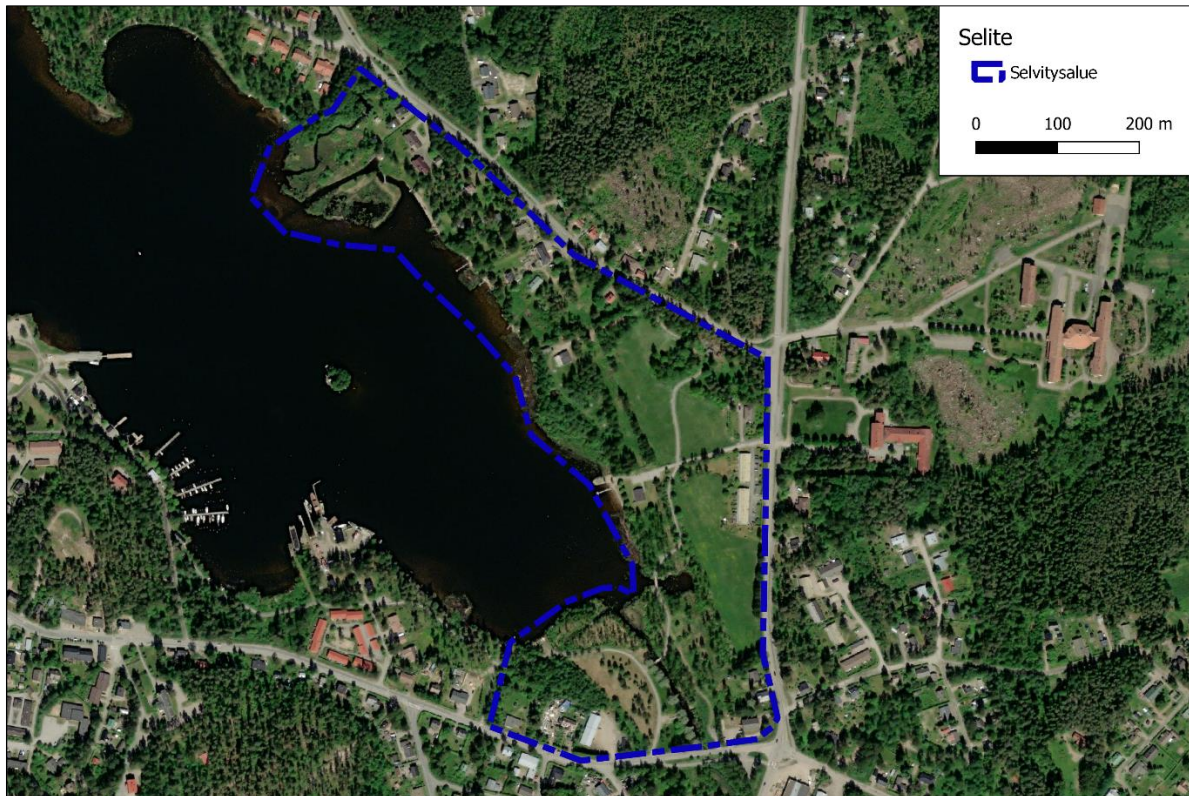
2.1 Selvitysalueen sijainti ja kuvaus

Suolahden keskustasta noin kilometrin etäisyydellä sijaitseva selvitysalue kuuluu Sumiaistentien itä- ja länsipuolisia alueita (Kuva 1). Suunnittelualue rajautuu Keitele -vesistön Makkaralahteen. Alueen maapinta-ala on noin 17,2 ha.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti (maastokartta © MML 2022).

Selvitysalue on pääosin kulttuurivaikutteista ympäristöä ja pientaloaluetta (Kuva 2). Asutus sijoittuu rannalle Ruotintien länsipuolella sekä Keiteleentien ja Sumiaistentien varrelle. Asuinalueiden väliin jää metsäisiä ja osin myös peltoalueita. Ranta-alueella on Tallisaaren sauna ja Mutapohjan kohdalla on toiminnassa oleva vedenottamo. Makkarahden Rantaraitin varrella on pieni venevalkama ja Suojoen länsipuolella on Tallilan rantapuisto ja matonpesupaikka. Rannan läheisyydessä on myös valaistu kevyen liikenteen väylä. Selvitysalueen metsät ovat voimakkaasti kulttuurivaikuttaisia ja lehtipuuvaltaisia. Ruovikkoista rantaa on eteläosalla ja paikoin alueen keskiosalla.

Kuva 2. Ilmakuva alueesta (ortokuva © MML).

3 Menetelmät ja aineisto

Inventointien taustatietoina on käytetty maastokarttoja ja ilmakuvia sekä ympäristöhallinnon aineistoja (SYKEN Avoin tieto -tietopalvelu, <https://www.syke.fi/avointieto>). Maastotöiden tueksi selvitetiin tarkistettavien kohteiden ja sen lähistön tiedossa oleva uhanalaisten lajien Suomen Lajitietokeskuksen tietokannasta (Laji.fi, tarkistusajankohta 5/2022). Lisäksi luontoselvityksessä on hyödynnetty mm. seuraavia aineistoja ja tietolähteitä maastaselvitysten pohjatiedoiksi sekä selvitysten täydentämiseksi:

- Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakuva-aineistot.
- Luonnonvarakeskus, avoimien aineistojen tiedostopalvelu (6/2022).
- Suomen ympäristökeskus, ympäristöhallinnon avoin tieto Latauspalvelu LAPIO (6/2022).
- Suomen Metsäkeskus, metsälain erityisen tärkeät elinympäristökuviot, metsätalouden ympäristötukikohteet ja avoin metsätieto (Metsäkeskus, <https://www.metsaan.fi/paikkatietoaineisto>) (6/2022).

- GTK, kallio- ja maaperäkartta (<https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>).
- Kaavoituksen taustatiedot
- Alueelta aiemmin tehdyt luontoselvitykset (Knuutinen 1991, Ala-Risku 2014, Nikolajev-Wikström ja Helle 2019)
- Muu kirjallinen aineisto.

Työssä on noudatettu seuraavien oppaiden ohjeistuksia:

- Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742 (2004).
- Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittely. Suomen ympäristö 1 (2017).
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 109 (2003).
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 (2021).

3.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalue inventoitiin 25.7.2022.

Maastossa rajattiin arvokkaat luontokohteet ja luontotyypit. Kasvillisuus luokitettiin Toivosen & Leivon (2001) ja suokasvillisuusoppaan (Eurola ym. 1994) mukaan.

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä käsitellään alueen luonnon yleispiirteet, kuten metsien kasvupaikkatyyppit ja niiden käsittelyaste. Lisäksi mahdolliset arvokkaat luontokohteet (mm. kansallisten lakien mukaiset kohteet, paikallisesti tai muutoin arvokkaat luontotyypit) paikannettiin ja esitettiin kartoilla. Mahdolliset arvokkaat luontokohteet myös arvotettiin.

- Mahdolliset arvokkaat luontokohteet rajattiin kansallisten lakien (Metsäl 10 §, Vesil 2 luku 11 §, Lsl 29 §) mukaisesti sekä Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden mukaisesti.
- Kasvillisuusselvityksessä painopiste on uhanalaisissa ja alueellisesti uhanalaisissa tai harvakuksissa lajeissa sekä direktiivilajien (Luontodirektiivi IV b) ja lähteiden sekä soiden lajiston esiintymisessä.
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitysten tausta-aineistoina hyödynnettiin ympäristöhallinnon eliölajit –rekisterin ajantasaista paikkatietoaineistoa ja Metsäkeskuksen metsävaratietoa.
- Näiden lisäksi tarkastettiin ennen maastokauden alkua Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi –tietokannan tilanne, Metsäkeskuksen mahdolliset uudet ympäristötukikohteet sekä ELY-keskuksen Metso –ohjelman rahoituksella perustetut uudet yksityismaan suojelualueet ja määräaikaiset suojelualueet.
- Kirjattiin muistiin vieraslajit.
- Arvokkaat elinympäristöt ja mahdolliset muut yhtenäiset luontokohteet rajattiin omana kuviona ja kirjattiin paikkatietoon kohteen ominaispiireet.

3.2 Viitasammakko- ja liito-oravakartoitus

Viitasammakkoa ja liito-oravaa koskeva maastotyö tapahtui 10.5.2022. Kartoitus tehtiin hyvällä säällä. Sää oli poutainen ja vähätuulinen. Lämpötila oli + 12–13 °C.

Maastossa viitasammakko tunnistettiin koiraan soidinäänen perusteella, sillä elintavoiltaan se on varsin piilotteleva ja arka. Samoin laji tunnistus voidaan tehdä mätimunista eli kudusta. Viitasammakolla ne kelluvat "välivedessä" ja ovat jokseenkin pieniä.

Kartoitus tehtiin kävelemällä lähellä rantaviivaa, ja kuuntelemalla viitasammakon lajiyypillisiä soidinääniä, pysähtymällä välillä kuuntelemaan sekä etsimällä lajin kutua.

Liito-oravakartoitus kohdistettiin varttuneisiin havupuu- ja lehtipuumetsiköihin. Selvitys suoritettiin papanakartoitusmenetelmällä, jossa liito-oravan papanoita etsittiin sen käyttämien suurikokoisten kuusten tai lehtipuiden tyveltä. Lisäksi alueelta etsittiin mahdollisia kolopuita sekä risupesäiä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen toteamiseksi. Potentiaalisista elinympäristöistä pyrittiin paikantamaan kaikki papanapuut, jolloin sekä papanapuiden että metsän yleisen rakenteen perusteella on mahdollista rajata lajin asuttama metsikkö.

3.3 Sudenkorentoselvitys

Työn tarkoituksena oli selvittää, esiintyykö Tallilan selvitysalueella Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja direktiivillä suojeltuja sudenkorentoja. Suomessa on tavattu seuraavat IV(a)-liitteen sudenkorentolajit: idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*), viherukonkorento (*Aeshna viridis*), idänjokikorento (*Gomphus flavipes*), kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*), lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*), sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*) ja täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*). Tällä kohteella näistä tulevat käytännössä kyseeseen kolme viimeistä lajia eli lumme, siro- ja täplälampikorento.

Alue kierrettiin 11.7.2022 kahteen kertaan soutuveneellä niin lähellä rantaa kuin pystyi, ja pohjoisosassa myös kasvillisuuden väleissä olevilla aukoilla käytiin veneellä. Ensin soudettiin eteläpuolen veneerannasta pohjoiseen, ja takaisin tullessa uudestaan sama reitti vähän muunneltuna. Sää maastopäivänä oli vaihtelevan pilvinen mutta ajoittain myös aurinko paistoi. Luoteistuuli oli heikko, ja lämpötila vesille lähtiessä 18° C ja rantaan palatessa 21°C.

Koska tavoitteena oli selvittää direktiivi(lampi)korentojen mahdollista esiintymistä alueella, ei kaikkia muita korentoja pyritty laskemaan yksilölleen mutta havaittujen lajien osalta on kuitenkin ilmoitettu havaittu lukumäärä. Alueella elävistä yksilöistä iso osa jää havaitsematta, josta syystä arvio on lähinnä suuntaa antava.

3.4 Arvokkaiden luontokohteiden arvottaminen

Arvottamisessa kohteet ja alueet arvioidaan luonnonarvoihin perustuvien kriteerien perusteella. Arvoluokitus pohjautuu seuraavaan jaotukseen (sovellettu Mäkelä ja Salo 2021):

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Tähän luokkaan kuuluvat kohteet ovat lainsäädännön määrittämiä kohteet. Luokkaan kuuluvat seuraavat alueet ja kohteet:

- luonnonsuojelualueet
- Natura 2000 -alueet

- suojeluun varatut alueet, jolla tarkoitetaan valtakunnallisten suojeluohjelmien vielä suojelemattomia kohteita, joille on tavoitteena perustaa luonnonsuojelualue, sekä muita valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja alueita, joille ei ole vielä luonnonsuojelualueen perustamisasetusta.
- LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajatut esiintymät
- vesilain suojeltujen luontotyyppien esiintymät
- luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat. Huomioiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit (liito-orava, lepakot).
- erityisesti suojeltavien lajien, luontodirektiivin liitteen II lajien ja lintudirektiivin liitteen I lajien rajatut esiintymät.
- Lisäsi luokkaan kuuluvat lisäksi seuraavat kohteet:
 - luonnonmuistomerkit
 - LSL 39 § 2 momentin mukaiset merkityt pesäpuut.

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Tämän luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus ja esiintymien merkittävyys ja hallinnollinen asema (MeL, VeL). Luokkaan kuuluvat myös uhanalaisten luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet. Myös lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeät kohteet kuuluvat tähän luokkaan.

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat esimerkiksi alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus, ja esiintymien merkittävyys. Luokkaan kuuluvat muun muassa uhanalaisten sekä luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien muut kuin merkittävät esiintymät, luontotyyppi- ja lajiesiintymien muut kuin merkittävät kokonaisuudet sekä maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät. Luokkaan kuuluvat myös muut huomioitavat kohteet, kuten monimuotoisuuden kannalta merkittävien, mutta toistaiseksi puutteellisesti tunnettujen (DD) luontotyyppien esiintymät.

Rajanveto arvoluokkien 2 ja 3 välillä edellyttää aina tapauskohtaista luontotyyppi- ja lajiesiintymien merkittävyyden tarkastelua sekä harkintaa kohteen tärkeydestä ekologisen verkoston kannalta. Osa luokan 3 kohteista on aina huomioon otettavia. Näiden lisäksi luokkaan kuuluu maakuntatasolla sekä yksityiskohtaisemman suunnittelun tasolla huomioon otettavia kohteita.

Luokka 4: Muut huomionarvoiset kohteet

Tämä luokka poikkeaa lähtökohdiltaan muista arvoluokista. Luokkaan kuuluvat yksittäiset huomionarvoiset ja pienpiirteiset luonnonarvot.

Tavanomainen luonto

Tähän kuulu ne alueet, jossa talousmetsää tai metsäojitettua suota, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille.

3.5 Lajien ja luontotyyppinen uhanalaisuusluokitus

Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja. Luokitus perustuu vuoden 2019 luokituksiin (Hyvärinen ym. 2019). Uhanalaisia luontotyyppejä ei ole lakisääteisesti turvattu, mutta ne ovat yleensä hyvä indikaattori arvokkaista luontokohteista. Luontotyypit ovat luokiteltu samalla periaatteella kuin lajit. Uhanalaisuusluokka on esitetty koko Suomen ja Etelä-Suomen osalta (Kontula & Rautio 2018).

3.6 Epävarmuudet

Selvitystyön epävarmuustekijät liittyvät luonnon vuotuiseseen vaihteluun sekä maastoinventointien rajalliseen keston. Inventointitulokset ilmentävät aina hetkellistä luonnon tilaa, joka voi jossain määrin vaihdella vuosittain. Usein lajien esiintyminen vaihtelee sekä vuodenajan että vuosien välillä. Koska selvitysalueella käytiin useasti eriaikoina, luontoselvityksien tulokset antavat riittävän tarkan kuvan selvitysalueen luonnonarvoista.

4 Tulokset

4.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Selvitysalueen metsät ovat kulttuurivaikutteisia ja aluskasvillisuudeltaan luonnontilaista kangasmetsää on hyvin niukasti Tallilan aittojen läheisyydessä ja veden ottamon pohjoispuolella. Muualla metsäkasvillisuus on tyypillisesti heinävaltaista lehtipuukangasta, missä on vieraslajeja ja kulttuuriympäristöissä viihtyviä lajeja. Kuvassa 3 on esitetty selvitysalueen luontotyypit.

Tallinrannan kohdalla veden ottamon aidatulla alueella on voimakkaasti väljennetty heinäinen koivikko. Makkaralahden itärannalla on myös heinäinen varttuva koivikko, jonka aluskasvillisuutta leimaa mm. kiiltopaju, komealuupiini, pujo, maitohorsma, metsäkastikka ja koiranputki. Samoin Tallilan puiston länsipuolelle joutomaalle kasvanut koivu-harmaaleppämetsikön aluskasvillisuus on kulttuuri-vaikutteinen. Tallilan rantapuiston länsipuolella olevan lehtipuumetsikköön rajautuu Makkaralahden lehtoharmaaleppävaltainen kostea lehto, jonka aluskasvillisuutta luonnehtivat ojakellukka, metsäalvejuuri, hiirenporras, mesiangervo, maahumala, lehto- ja järvikorte. Toinen lehto on Tallilan aitojen länsipuolella, missä on haapavaltainen tuore lehto. Lehdon pensaskerros on hyvin tiheä. Lajeina ovat tuomi, pihlaja, punaherukka ja koiranheisi.

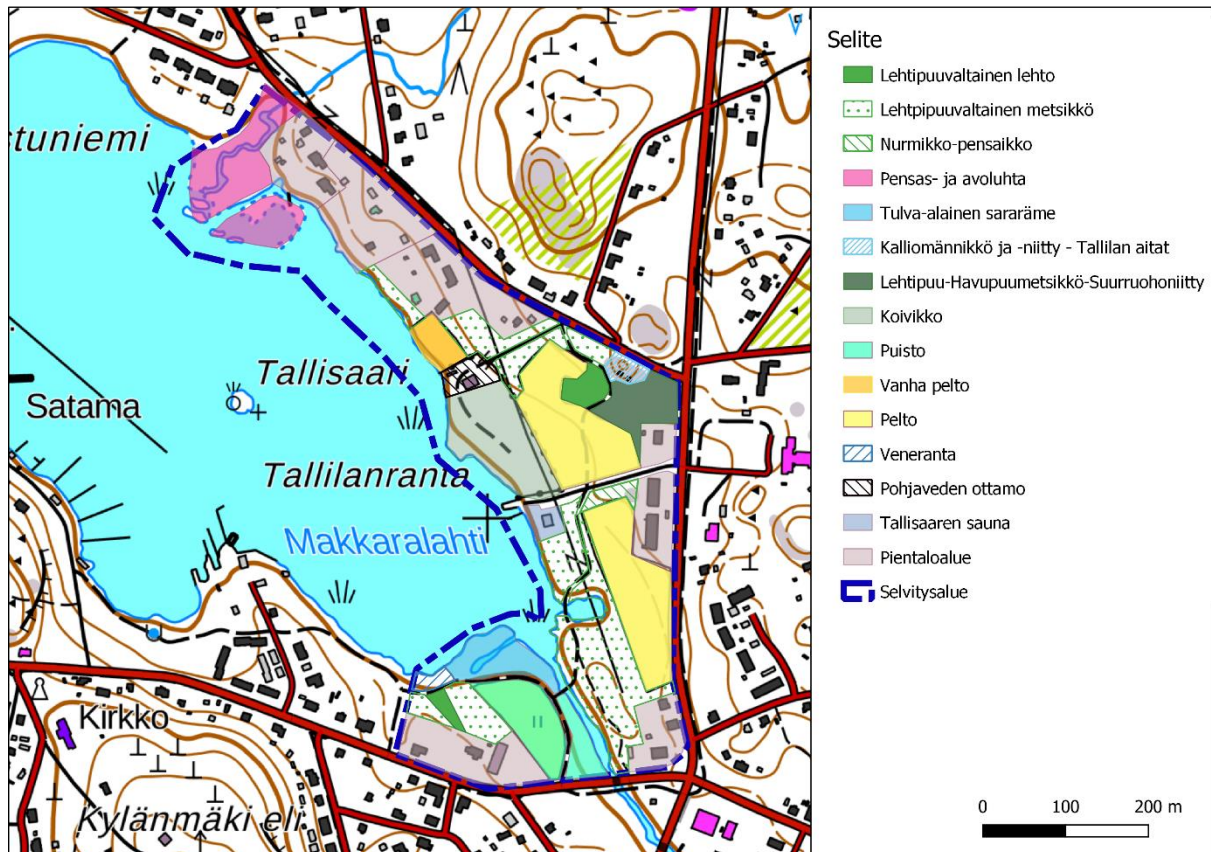
Tallilan rantapuistossa kasvillisuus on lähinnä tuore niittyä, jossa on harvaan istutettu puusto. Niityn lajistoon kuuluvat mm. nurmilauha, niittynurmikka, päivänkakkara, niittyleinikki, harakankello, pietaryrtti, komealuupiini, puna- ja valkoapila, jänönsara, koiranputki, mesiangervo ja siankärsämö. Tallilan aitojen ympäristössä on vanha viljelemätön peltolohko, jota leimaa suurruohot kuten maitohorsma ja vadelma. Samoin vedenottamon pohjoispuolella on metsittyvä peltolohko. Tallilan aitojen ympäristössä on vähäisesti kallioniittyä.

Alueen kevyen liikenteen väylävarsilla kasvillisuutta luonnehtivat mm. komealuupiini, leskenlehti, niitrynätkelmä, valko- ja alsikeapila, ojakärsämö, jauhosavikka ja peltosaunio.

Runsaiten vesi- ja rantakasvillisuutta on Makkaralahdella, Suojoen alajuoksulla sekä Myllypuron suistossa, missä on avo- ja pensasluhtaa sekä saraikkoa. Näillä alueilla matalassa vedessä kasvaa ulpukkaa, uistinvitaa, pohjanlummetta, kilpukkaa ja palpakoita. Makkaralahdella kasvaa paikoin myös suomenlumme. Myllypuron suiston rantakasvillisuutta leimaavat mm. järvikaisla, korpikastikka, pullo-

viilto-, jouhi- ja luhtasara, järvikorte, siniheinä, raate, terttu- ja ranta-alpi, suohorsma, kurjenjalka, luhtavuohenokka, luhtatähtimö, rantakukka, luhtakuusimo, rentukka, vehka, rantanenätti, jokileinikki sekä rantamatara. Suojoen alajuoksun rannalla kasvaa yleisesti järviruoko. Suojoen rannalla viihtyvät myös mm. palpakot, luhtavuohenokka, ratamosarpio, rantanenätti ja pystykeiholehti.

Luonnontilaista suokasvillisuutta on vain Makkaralahden etelärannan suolla, missä vallitsevana tyyppinä on sararäme.

Kuva 3. Selvitysalueen luontotyypit.

Kuva 4. Kevyen liikenteen väylä Makkaralahden eteläosalla.

Kuva 5. Tallilan rantapuistossa kasvillisuus on suurelta osin tuore niittyä.

4.2 Vieraslajit

4.2.1 Komealupiini

Komealupiini (*Lupinus polyphyllus*) on säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Komealupiinia kasvaa runsaana kevyen liikenteen väylän varsilla, Tallilan rantapuistossa, Makkaralahden itärannan koivikossa ja Suojoen itäpuolen joutomaan koivikossa.

4.2.2 Jättibalsami

Jättipalsami (*Impatiens glandulifera*) on tunnetuin vieraskasvilajimme (Kuva 6). Jättipalsami on säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella. Lajia kasvaa Tallisaaren saunalle menevän tien ojassa.

Kuva 6. Jättibalsamikasvusto Tallisaaren saunalle menevän tien ojassa.

4.3 Viitasammakko

Lajista tehtiin äänihavainto Myllypuron suistosta. Yksi kuteva koiras oli äänessä. Muualta lajista ei tehty havaintoja.

4.4 Liito-orava

Liito-oravakartoituksessa ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Alueella ei ole juurikaan lajille sopivaa elinympäristöä.

4.5 Sudenkorennot

Lajisto oli hyvin niukkaa, ja vain viisi lajia havaittiin. Direktiivilajeista ei havaittu yhtään. Sudenkorennotohavainnot keskittyivät Myllypuron suistoon ja Makkaralahden pohjukkaan.

Isotytönkorento

Suomessa laji on yleinen seisovan veden äärellä viihtyvä korento. Isotytönkorento suosii kelluslehtiä, joilla koiraat pitävät reviirejään. Ylivoimaisesti runsain laji alueella. Yksilöitä näkyi lähes kaikkialla, missä oli sopivaa kelluslehtistä kasvillisuutta. Selvästi eniten etelä- ja pohjoisosien parhailla alueilla. Kaikkiaan yksilöitä näkyi arviolta 100–200.

Kuva 7. *Isotytönkorento* (kuva Ari Parviainen).

Vaskikorento

Toiseksi eniten havaittiin vaskikorentoja, lajilleen määritettynä 10 yksilöä, joista suurin osa pohjoisosassa. Elinympäristönä suosii lampia, erityisesti suojärviä, järviä ja jokien suvantoja.

Vaski-/välkekorento

Lajilleen määrittämättömiä kiiltokorentoja havaittiin 5 yksilöä, jotka olivat todennäköisimmin vaskikorentoja.

Välkekorento

Pohjoisosassa reviiriään kierteli vaskikorentojen ohella 2 määritettyä välkekorentoa. Laji viihtyy erityisesti rehevissä vesistöissä. Elinympäristönä on myös suolammet, järvenpoukamet, joet ja merenlahdet.

Ruskohukankorento

Tätä ”joka paikan lajia” havaittiin yllättäen vain kaksi yksilöä, molemmat pohjoisosassa. Yksi yksilö havaittiin 27.7.2022 eteläosalla pieneltä lahdelta. Ruskohukankorento viihtyy lähes kaikissa Suomen vesistöissä, merenlahdista järvien rannoille. Lajia tavataan myös virtavesien ääreltä, mutta tyypillisesti laji esiintyy runsaimmillaan runsaskasvuisten lampien ja lahtien äärellä.

Kuva 8. Ruskohukankorento (kuva Ari Parviainen).

Neidonkorento

Eteläreunan venerannalla lenteli kaksi koirasta. Laji viihtyy erityisesti kirkkaiden jokien ja virtojen suvantoalueilla, joissa runsaasti vesikasvillisuutta ja varjoisia alueita. Todennäköisesti laji elää Myllypurolla.

Kuva 9. Neidonkorento (kuva Ari Parviainen).

4.6 Arvokkaat luontokohteet

1. Myllypuron suisto

Pinta-ala: 1,5 ha

Kuvaus: Myllypuron suistossa on avo- ja pensasluhtaa sekä saraikkoa. Pensasluhdan valtalaji on kiiltopaju. Lisäksi kasvaa tuhkapajua ja niukkana myös pohjanpajua. Tulva-alaiset rantametsät ovat lehtipuuvaltaiset (mm. koivu, haapa, raita ja tuomi). Suiston kasvilisuutta leimaavat mm. korpikastikka, pullo-, viilto-, jouhi- ja luhtasara, järvikorte, siniheinä, raate, terttu- ja ranta-alpi, suohorsma, kurjenjalka, luhtavuohennokka, luhtatähtimö, rantakukka, luhtakuusimo, rentukka, vehka, rantanenätti, jokileinikki sekä rantamatara. Matalassa vedessä kasvaa ulpukkaa, uistinvitaa, pohjanlummetta, kilpukkaa ja palpakoita.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyytit: -

Suojeltava lajisto: Viitasammakko, luontodirektiivin liitteen IV(a) laji

Kohteella on lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Arvoluokka: Lainsäädännöllä turvatut kohteet (viitasammakon kutupaikat), Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Myllypuron suisto (Lv 3) (Knuutinen 1991)

2. Tallilanrannan lehto

Pinta-ala: 0,2 ha

Kuvaus: Haapavaltainen tuore lehto. Haapojen joukossa on koivua ja harmaaleppää. Pensaskerros on hyvin tiheä. Pensaskerrosta luonnehtivat tuomi, pihlaja, punaherukka ja koiranheisi. Kenttäkerroksen lajisto on niukka.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyypit: Keskiravinteinen tuore lehto (VU)

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

3. Makkarahden eteläranta

Pinta-ala: 0,8 ha

Kuvaus: Makkarahden etelärannan suolla kasvaa runsaana sarat (mm. jouhi-, harmaa-, jokapaikan- ja pullosara) ja sitä leimaa matala varvusto (vaivero, suokukka ja isokarpalo ym.). Ruohoista yleisempinä ovat kurjenjalka ja raate sekä paikoin kurjenmiekkää sekä leveösmanikämiä. Valtapuuna ovat mänty ja hieskoivu. Paikoin on pajukkoa.

Alueelta on otettu turvetta pelloille.

Ranta- ja vesikasvillisuutta leimaa järviruoko, palpakot, pohjanlumme, suomenlumme. uistinviita, luhtavuohenokka, ratamosarpio, rantanenätti ja pystykeiholehti.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyypit: Sararäme (VU)

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

4. Makkarahden lehto

Pinta-ala: 0,1 ha

Kuvaus: Harmaaleppävaltainen kostea lehto. Harmaaleppän lisäksi kasvaa tuomea. Tiheään pensaskerrokseen kuuluvat kiiltopaju, vaahtera, mustaherukka ja tuomi. Aluskasvillisuutta leimaa mm. ojakellukka, metsäalvejuuri, hiirenporras, mesiangervo, maahumala, lehto- ja järvikorte. Sudenmarjaa on niukasti. Kulttuurivaikutteinen.

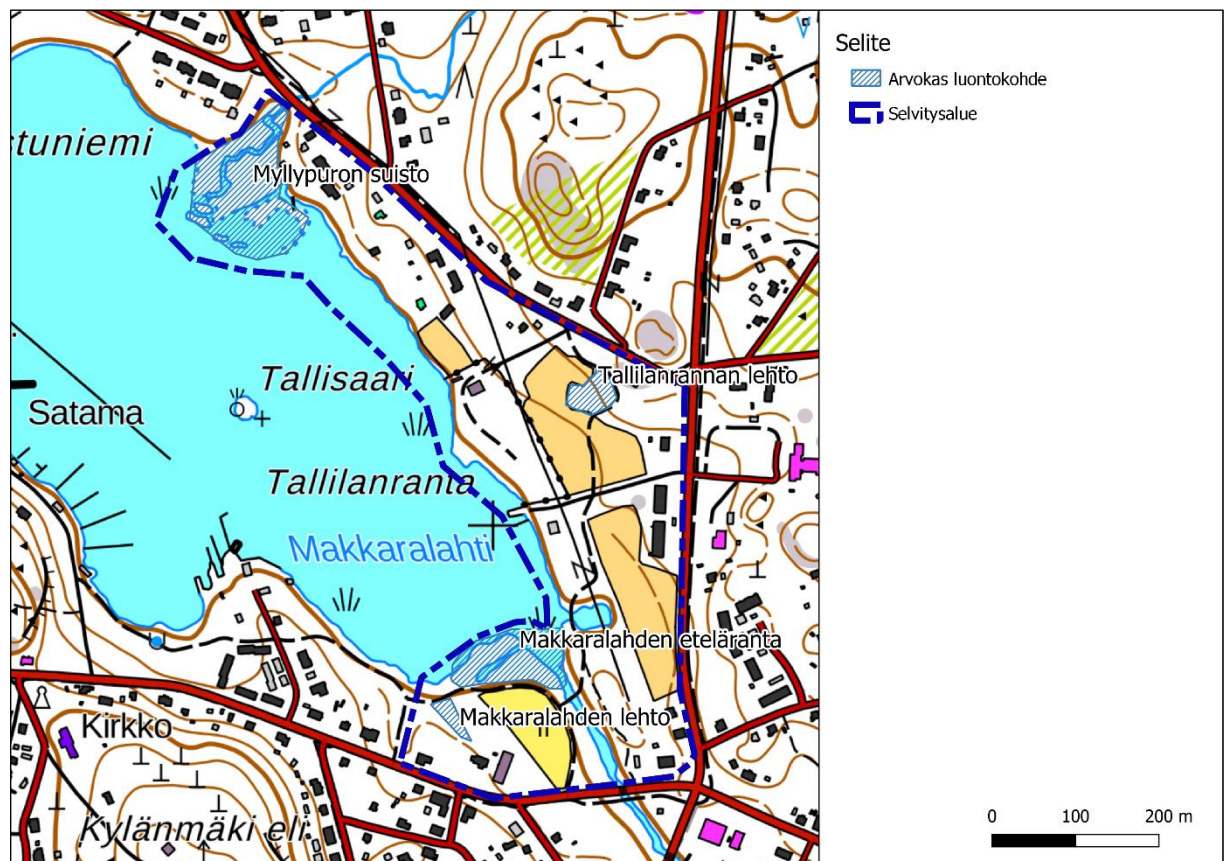
Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyypit: Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Kuva 10. Makkaralahden lehto.

Kuva 11. Arvokkaat luontokohteet.

5 Lähteet

Ala-Risku, T. 2014: Äänekosken kaupunki, Suolahden Tallilan asemakaavan muutos 19.12.2014.

Eurola, S., Huttunen, A., Kaakinen, E., Kukko-oja, K., Saari, V. & Salonen, V. 2015: Sata suotyyppiä. Opas Suomen suokasvillisuuden tuntemiseen. Thule-instituutti, Oulangan tutkimusasema, Oulun yliopisto.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Kalliola, R. 1973: Suomen kasvimaantiede. WSOY.

Katariina M., ja Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47.

Knuutinen, J. 1991: Suolahden arvokkaat luontokohteet Suolahden kaupunki, Ympäristölautakunta.

Kontula, & Raunio, A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet ja Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.

Kuusipalo, J. 1996: Suomen metsätyypit. Kirjayhtymä Oy.

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja -asetus (160/1997).

Meriluoto, M. ja Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Kustannusosakeyhtiö Metsälehti.

Metsälaki (1996/1093) ja Metsäasetus (1996/1200)

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Nikolajev-Wikström, L ja Helle, H. 2019: Asemakaavan luontoselvitys, Äänekosken kaupunki, Suolahden Tallila 31.8.2019, Agriborealis osk.

Suomen Lajitietokeskus/ <https://dw.laji.fi/citation/HBF.63681?locale=fi> (haettu 19.5.2022).

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi –kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas-sarja 109, Helsinki.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 109.

Toivonen, H. & Leivo, A. 2001: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvillisuus ja kasvupaikka luokitus. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja Sarja A No 14.